

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حسابداری شرکت‌ها (مقدماتی)

رشته حسابداری بازرگانی

گروه تحصیلی اداری مالی

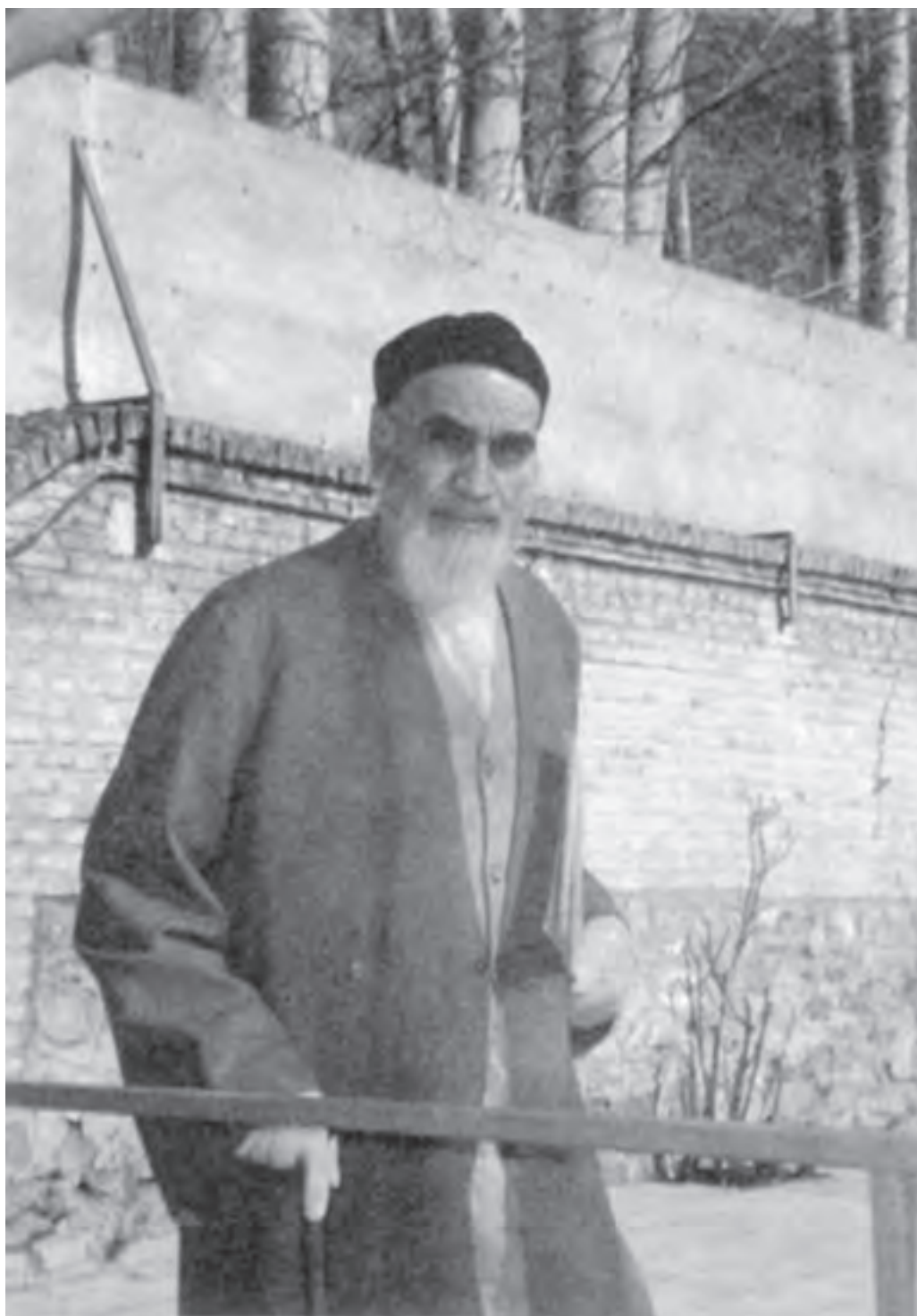
زمینه خدمات

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۳۹۶۰

دوانی، غلامحسین	۶۵۷
حسابداری شرکت‌ها (مقدماتی) / مؤلفان: غلامحسین دوانی، علی امانی. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۴.	ح ۷۳۴ / د ۱۳۹۴
۱۶۴ ص. : مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۳۹۶۰)	
متون درسی رشته حسابداری بازرگانی گروه تحصیلی اداری مالی، زمینه خدمات.	
برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته حسابداری بازرگانی دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش.	
۱. شرکت‌ها - حسابداری. الف. امانی، علی. ب. ایران. وزارت آموزش و پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته حسابداری بازرگانی. ج. عنوان. د. فروست.	

روح و جسم با هم وحدت دارند، جسم ظل روح است، روح باطن جسم است، جسم ظاهر روح است، اینها با هم یک هستند، جدایی از هم ندارند. همان طوری که جسم انسان و روح انسان وحدت دارد باید طبیب جسمی و طبیب روحی وحدت داشته باشند. آنها باید یک باشند.

امام خمینی (ره)

فهرست

مقدمه

بخش اول - حسابداری شرکت های تضامنی

۲	فصل اول - کلیات تشکیل شرکت
۲	۱-۱- تاریخچه قانون گذاری شرکت های تجاری در ایران
۲	۱-۲- طبقه بندی واحدهای اقتصادی
۳	۱-۳- اشخاص
۳	۱-۴- شرکت چیست؟
۳	۱-۴-۱- عناصر تشکیل دهنده شرکت
۳	۱-۵- مراحل و مدارک ثبت شرکت در ایران
۳	۱-۵-۱- مرجع ثبت شرکت ها
۴	۱-۵-۲- شرکت نامه
۴	۱-۵-۳- اساس نامه
۴	۱-۶- انواع شرکت های تجاری
۴	۱-۶-۱- شرکت تضامنی
۴	۱-۶-۲- شرکت سهامی
۴	۱-۶-۳- شرکت تعاونی
۴	۱-۶-۴- شرکت با مسئولیت محدود
۵	۱-۶-۵- شرکت مختلط غیر سهامی
۵	۱-۶-۶- شرکت مختلط سهامی
۵	۱-۶-۷- شرکت نسبی
۶	سوالات فصل اول
۶	پرسش های چهارگزینه ای
۸	فصل دوم - شرکت تضامنی
۸	۲-۱- تشکیل شرکت تضامنی
۹	۲-۲- شرکت نامه

۹	۲-۳- ویرژگی‌های شرکت تضامنی
۹	۲-۳-۱- مسئولیت نامحدود شرکا در مقابل تعهدات شرکت
۹	۲-۳-۲- عمر محدود شرکت
۹	۲-۳-۳- مالکیت مشاع در دارایی‌ها
۱۰	۲-۳-۴- انحلال شرکت
۱۰	۲-۴- انواع حساب‌های مورد استفاده در شرکت‌های تضامنی
۱۰	۲-۴-۱- حساب سرمایه شرکا
۱۰	۲-۴-۲- حساب جاری شرکا
۱۰	۲-۴-۳- حساب برداشت شرکا
۱۰	۲-۴-۴- حساب وام شرکا
۱۱	۲-۵- عملیات حسابداری در شرکت‌های تضامنی
۱۱	سوالات فصل دوم
۱۱	پرسش‌های چهار گزینه‌ای
۱۲	فصل سوم - عملیات حسابداری در شرکت‌های تضامنی
۱۲	۳-۱- عملیات حسابداری ثبت سرمایه
۱۵	پرسش‌های چهار گزینه‌ای
۱۶	مسائل
۲۱	۳-۲- بستن حساب‌های موقت در شرکت تضامنی
۲۵	پرسش‌های چهار گزینه‌ای
۲۶	مسئله
۲۶	۳-۳- تقسیم سود و زیان
۲۶	۳-۳-۱- سود تضمین شده (بهره) سرمایه
۲۷	۳-۳-۲- حقوق شرکا
۲۷	۳-۳-۳- پاداش شرکا
۲۷	۳-۳-۴- مالیات بر عملکرد شرکت
۲۷	۳-۳-۵- وجود زیان در شرکت
۳۶	پرسش‌های چهار گزینه‌ای
۳۷	مسائل
۳۹	۳-۴- تغییرات ساختار مالکیت در شرکت تضامنی
۴۰	۳-۴-۱- ورود شریک جدید به شرکت
۵۰	پرسش‌های چهار گزینه‌ای
۵۱	مسائل

۵۴	۲-۴-۳- خروج شریک از شرکت
۵۸	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۵۸	مسائل
۶۰	۵-۳- انحلال شرکت‌های تضامنی
۶۱	۱-۵-۳- روش‌های انحلال و تصفیه شرکت‌های تضامنی
۷۳	مسائل
۷۷	تمرین‌های دوره‌ای
۷۷	پرسش‌ها
۷۸	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۸۰	مسائل

بخش دوم - حسابداری شرکت‌های سهامی

۸۶	فصل چهارم - آشنایی با شرکت‌های سهامی
۸۶	۱-۴- مقدمه
۸۶	۲-۴- تقسیم سرمایه به سهام
۸۷	۳-۴- مسئولیت دارندگان سهام
۸۷	۴-۴- انواع شرکت‌های سهامی
۸۷	۵-۴- شرکت سهامی عام
۹۰	۶-۴- شرکت سهامی خاص
۹۰	۷-۴- اساس نامه
۹۱	۸-۴- نام شرکت
۹۱	۹-۴- مرکز اصلی شرکت
۹۱	۱۰-۴- موضوع شرکت
۹۱	۱۱-۴- مدت شرکت
۹۱	۱۲-۴- حقوق صاحبان سهام
۹۴	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۹۶	فصل پنجم - سهام
۹۶	۱-۵- مقدمه
۹۶	۲-۵- انواع سهام
۹۸	۳-۵- پرداخت قیمت سهام

۹۸	۵-۴- ارزش سهام
۹۸	۵-۴-۱- ارزش اسمی
۹۹	۵-۴-۲- ارزش تجارتي يا ارزش روز
۹۹	۵-۴-۳- ارزش دفتری
۹۹	۵-۴-۴- ارزش تصفيه
۹۹	۵-۵- سود هر سهم
۱۰۰	۱- مجامع شرکت‌های سهامی
۱۰۰	۲- مجمع عمومی مؤسس
۱۰۰	۳- مجمع عمومی فوق‌العاده
۱۰۱	۴- مجمع عمومی عادی
۱۰۲	۵- هیئت مدیره شرکت
۱۰۲	۵-۱- انتخاب مدیران و مدت آن
۱۰۲	۵-۲- حدود اختیارات مدیران
۱۰۳	۶- بازرسان شرکت
۱۰۳	مطالعه آزاد
۱۰۳	۷- ترازنامه
۱۰۴	۸- سود و زیان
۱۰۵	۹- سود سهام
۱۰۵	۱۰- سود تقسیم نشده
۱۰۵	۱۱- اندوخته‌ها
۱۰۵	۱۲- انحلال و تصفيه شرکت
۱۰۶	۱۲-۱- مدیر تصفيه و وظایف او
۱۰۶	۱۲-۲- تقسیم دارایی شرکت
۱۰۶	۵-۶- انواع روش‌های انتشار سهام و ثبت آن در شرکت‌های سهامی
۱۰۷	۵-۶-۱- انتشار سهام به صورت نقد
۱۰۷	- انتشار سهام معادل ارزش اسمی
۱۰۷	- انتشار سهام به قیمتی بیشتر از ارزش اسمی
۱۰۷	- انتشار سهام به قیمتی کمتر از ارزش اسمی
۱۰۸	۵-۶-۲- انتشار سهام بر مبنای پذیره‌نویسی (تعهدی)
۱۰۹	- مطالبه مبلغ تعهد شده سهام
۱۰۹	- صدور اوراق سهام
۱۱۴	۵-۶-۳- انتشار سهام در ازای تحویل دارایی‌های غیر نقدی
۱۱۵	۵-۶-۴- انتشار سهام به صورت یکجا

۱۱۶	پرسش
۱۱۷	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۱۹	مسائل
۱۲۳	فصل ششم - صورت‌های مالی
۱۲۳	۶-۱- صورت سود و زیان
۱۲۴	۶-۲- حساب سود و زیان
۱۲۴	۶-۳- ترازنامه
۱۲۵	۶-۴- طبقه‌بندی ترازنامه
۱۲۵	۶-۴-۱- دارایی‌ها
۱۲۵	۶-۴-۲- بدهی‌ها
۱۲۵	۶-۴-۳- حقوق صاحبان سهام

بخش سوم - حسابداری شرکت‌های تعاونی

۱۳۱	فصل هفتم - آشنایی با شرکت‌های تعاونی
۱۳۱	۷-۱- مقدمه
۱۳۲	۷-۲- مزیت شرکت‌های تعاونی در اقتصاد اسلامی از دیدگاه شهید بهشتی
۱۳۲	۷-۳- تعریف شرکت تعاونی
۱۳۳	۷-۴- ارزش‌ها و اصول تعاون
۱۳۳	۷-۴-۱- ارزش‌ها در تعاونی
۱۳۳	۷-۴-۲- اصول تعاون
۱۳۴	۷-۵- نمودار نحوه تشکیل شرکت‌های تعاونی
۱۳۴	۷-۶- انواع شرکت‌های تعاونی
۱۳۵	۷-۶-۱- تعاونی‌های تولید
۱۳۵	۷-۶-۲- تعاونی‌های توزیع
۱۳۵	۷-۷- عضویت در تعاونی
۱۳۶	۷-۸- اخراج از عضویت
۱۳۶	۷-۹- فوت اعضای تعاونی
۱۳۶	۷-۱۰- سرمایه تعاونی‌ها
۱۳۷	۷-۱۱- ویژگی‌های شرکت‌های تعاونی
۱۳۷	۷-۱۲- انحلال شرکت تعاونی

۱۳۸	فصل هشتم – حسابداری شرکت‌های تعاونی
۱۳۸	۸-۱- تشکیل شرکت
۱۴۰	۸-۲- افزایش سرمایه شرکت‌های تعاونی
۱۴۰	۸-۲-۱- افزایش سرمایه از طریق صدور سهام جدید
۱۴۰	۸-۲-۲- افزایش سرمایه از طریق افزایش ارزش اسمی سهام
۱۴۱	۸-۲-۳- صدور سهام جدید جهت افزایش سرمایه با تجدید ارزیابی شرکت
۱۴۲	۸-۲-۴- افزایش سرمایه از محل سود تقسیم نشده و حساب‌های اندوخته
۱۴۵	۸-۳- کاهش سرمایه
۱۴۵	۸-۳-۱- کاهش سرمایه به دلیل کاهش اعضا
۱۴۷	۸-۳-۲- کاهش سرمایه به علت زیان
۱۴۸	۸-۴- تقسیم سود در شرکت‌های تعاونی
۱۴۸	۸-۵- حسابداری تقسیم سود در شرکت‌های تعاونی
۱۵۱	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۵۳	مسائل
۱۵۸	پیوست (۱)
۱۶۰	پیوست (۲)
۱۶۳	پیوست (۳)
۱۶۴	منابع و مأخذ

همکاران گرامی

- کمیسیون تخصصی رشته حسابداری دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش با توجه به جمع‌بندی نظرات هنرآموزان گرامی و متخصصان فنی و حرفه‌ای تغییرات زیر را در کتاب انجام داده است:
- مبحث بستن حساب موقت به قبل از قسمت تقسیم سود منتقل شده است.
  - مبحث سرفلی در ورود و خروج شریک در شرکت تضامنی حذف شده است.
  - محتوای مربوط به ورود و خروج شریک در شرکت تضامنی با تجدید ارزیابی توسعه داده شده است.
  - در مبحث شرکت سهامی تغییراتی برای سهولت فراگیری هنرجویان در مباحث و مسائل انجام گرفته است.

مقدمه

حسابداری، رکن اصلی نظام اطلاع‌رسانی مالی و اقتصادی هر جامعه به‌شمار می‌رود. ریاست محترم جمهوری در پیام مورخ ۱۳۸۰/۶/۲ به اولین مجمع جامعه حسابداران رسمی ایران فرمودند:

«پاسخگویی در عرصه اقتصاد و در هر عرصه‌ای، زمانی میسر است که اطلاعات معتبر و شفاف در اختیار قرار گیرد. جامعه حسابداران با تأمین و ارزیابی اطلاعات مالی معتبر، به تصمیم‌گیرندگان برای اتخاذ تصمیمات اقتصادی آگاهانه و استفاده بهینه از منابع محدود، افزایش بهره‌وری و در نهایت، پاسخگویی، کمک شایان می‌کند. از جامعه حسابداران رسمی ایران، انتظار دارم با استمرار و تقویت خدمات خود با حفظ استقلال و صلاحیت حرفه‌ای، همگامی با دانش روز و حرکت در چارچوب منافع عمومی، کشور را در مسیر آبادانی و آزادی و استقلال یاری کنند». بی‌شک عمل به این فراخوان، زمانی میسر خواهد بود که همه حسابداران به امور حسابداری و اهداف آن آشنا باشند. بدین منظور با توجه به کمبود جدی در زمینه کتاب‌های پایه حسابداری، مؤلفان بر آن شدند تا کتاب حاضر را در چارچوب حسابداری شرکت‌ها با هدف تأکید بر جنبه‌های کاربردی مطالب و با توجه به شرایط محیطی کارکرد آن و به‌خصوص، مفاد قانون تجارت و تشریح هر یک از مباحث، با ارائه مثال‌های متعدد، در اختیار هنرجویان عزیز قرار دهند. در پایان هر فصل، تعدادی پرسش، تمرین یا مسأله درج است که حل آن‌ها، توانایی‌های عملی هنرجویان را ارتقا خواهد بخشید.

یادآور می‌شود که با توجه به روند موجود در جامعه و مغایرت‌های اساسی در شیوه حسابداری شرکت‌های تضامنی و نسبی با قانون مالیات‌ها و سایر قوانین موضوعه کشور و از آنجا که توسعه و پیشرفت اقتصاد جهانی عملاً کاربرد شرکت‌های تضامنی و نسبی را به شرکت کاهش داده، مؤلفان بر آن شدند تا بخش‌هایی از حسابداری شرکت‌های تضامنی را که در شرایط محیطی کشور قابل اجرا می‌باشد ارائه نمایند و سایر بخش‌های غیرکاربردی آن را حذف نمایند زیرا جهت‌گیری مؤلفان در راستای سیاست‌های آموزشی حسابداری ایجاد انگیزه و علاقمندی هنرجویان به رشته حسابداری و آشنایی کلی با مبانی حسابداری شرکت‌ها به‌ویژه شرکت‌های سهامی می‌باشد. بی‌شک این رسالت جز در یرتو حسن توجه و اصلاحات پیشنهادی آموزگاران محترمی که نقطه نظرات خود و ایرادات کتاب اولیه را چه به صورت شفاهی و چه به‌طور کتبی ارائه نمودند، امکان‌پذیر نگردید که صمیمانه از همه این بزرگواران سپاسگزاری می‌نمایم و کماکان امیدواریم از راهنمایی‌های هنرآموزان گرامی و هنرجویان و مؤلفان علاقمند به این حرفه برخوردار شویم.

مؤلفان

هدف کلی

توانایی انجام رویدادهای مالی در شرکتها